

Почтарица плаќена у готову.

Privredno - kulturne
Matiće
za Sjevernu Dalmaciju

ГЛАС

Godišnja pretplata za našu državu 40 din., za Ameriku 2 dolara, a za ostalo inostranstvo 80 din. Članovi Maticice dobivaju list besplatno. Primjerak 1 din.

Шибеник, 19. Новембра 1931.
БРОЈ 118. ГОДИНА III.

Vlasnik Privredno-kulturna Matica za Sjevernu Dalmaciju
Uređuje Sekretarijat Maticice
Telefon br. 113 — Broj ček. računa 38.242

С пута по Србији

Прошлога мјесеца имао сам срећу, да и ја са још неколико сељака из Сјеверне Далмације учествујем на конгресу здравствених задруга у Београду, одакле смо ишли и у Србију, да видимо нашу браћу Србијанце и њихов рад.

Шта ли све човјек има да види и чује приликом оваких задружних састанака не може се вјерно описати, ни испричати. Па и оно колико се може казати нашему се сељаку чини невјeroјатно, да код србијанског сељака постоји све оно, што смо ми видјели. Али немојте им замјерити, јер ни ја причају нијесам вјеровао, док нијесам видио својим очима. Зато је баш и потребно, да ми га наши сељаци иду у посјету Србијанцима, па да виде како раде наша свјесна и просвећенија браћа.

На самом конгресу видим скупљене љекаре, сељаке, учитеље, свештенике и све редовне народне интелигенције, који ту имају једно заједничко име — *задругари*. Равни говори и предавања, који су том приликом одржани већ су донесени у прошлом броју „Гласа“. Ту су изговорене многе лијепе и паметне ријечи, које вјаслужује по неколико пута прочитати. Али за нас сељаке вије било само то главно, него је нама требало да видимо добро и лијепо *дјело*, које ће само говорити о својој вриједности. И та нам се жеља испунила.

Други дан конгреса одајели смо се влаком у Србију и уставили се у ваљевском крају, у Словцу, где су нас срдачно дочекали браћа задругари из словачке здравствене задруге и одвели нас у свој задружен дом. Не можем овде да све потанко опишам. Само је главно да задруга има свој дом, љекара, једну сестру помоћницу, апотеку, купатило, итд. Затим нам је приређен задружен ручак, а послије ручка позвао нас је један сељак својој кући. Ми смо се радо одазвали овом позиву, јер смо жељeli, да видимо кућни живот србијанских сељака. Већ изванка видиш да је кућа хигијенски саграђена, а на прагу те дочекива вриједна и весела домаћица, која те послужиша и части. Та је гостопримска услугница србијанских сељакиња тако пријатна, да човјек дugo иза тога осјећа неко задовољство. Куће су ванка и унутра лијепо малтерисане (инкартане) и окречене. Прозори су са стаклима, под је поставајен са даскама, тако да у кући никад нема блата ни прашине кад код нас. Столови су застрити трпезама, а на њих се доносе добро спремљена јела, која су лијена и укусна. Код њих се торта а и палачинка спрема свакога свеца, дочим код нас нема их ни у рјечнику.

Истога дана у вечер вратимо се и уз пут обиђемо дом здравствене задруге у Лajковcu, која također има свога љекара, апотеку итд. Ту смо

се задржали само кратко вријeme, а затim смо кренули возом до Лазаревца, где нас је дочекало неколико чланова Лазаревске здравствене задруге. У самом Задружном дому била нам је приређена вечера и коначиште. Овај је дом Здравствene задруге у Лазаревцу једна kolosalna zgrada od 254 odjeljenja. Има љекара, апотеку, потребне љекарске инструменте, болничке кревете, купатило, велико дворану за скupštine, предавања и читаоницу, просторије за соколску чету итд. Ова задруга броји преко 1000 (хиљаду) чланова. Задругом управљају сами сељаци, а пословођa је сељак.

Пошто смо преноћили у дому Лазаревачке здравствене задруге, кренемо у јутро у Аранђеловац, а одатле у село Бању, близу Кађорђеве Тополе, где је дом и подрум Венчачке виноградарске задруге. Кад смо дошли у село Бању, тамо смо затекли задругаре у послу; они довозе грожђе, гњече га помоћу мотора и у исти мах га пумпом излијевају у бачве. Али то иде тако лако и једноставно, да човјек не осјети никакве потешкоће у таквом раду, док ми овде крв своју пијемо док унесемо у кућу и преточимо ово неколико хектолитара вина. Задружна консба укопана је у земљу за читава два пода, а по овим подовима низку се бачве једна до друге, запремајући најмање 55 па до 120 хектолитара. Осим тога имају једну цементну бачву обложену са стаклом која запрема 700 хектолитара.

Ову су задругу прије рата основали неколико сељака, а данас она има велики број чланова све самих сељака, који умију вјешто и савјесно руководити својом задругом. Имају једног винарског стручњака, а сва остала посао воде сами сељаци.

Камо лијепе среће за Сјеверну Далмацију, кад би у нас постојalo само двије винарске задруге, као што је у селу Вањи код Арађеловца, тада би нашем сељаку осванили љепши дани, јер би био слободни господар свога труда, па не би стењао под теретом дуга као сада. Винарска задруга у Вањи продаје вино 4-5 динара по литри, које нема ни близу укуса и снаге нашега вина, а ми наше ovako сами не можемо продати ни по два динара једну литru.

Ми морамо признати, да је србијански сељак далеко измакао испред нас дalmatinских сељака у просвјетном, економском и задруженом животу. Али ову ванредност не треба приписати само србијанском сељаку него у томе главна заслуга припада њиховој интелигенцији, која је далеко ближе своме сељaku од наше народне интелигенције. Док је њихova интелигенција потпуно интимна са сељаком, дотле наша интелигенција гледа на сељaka са неке висине

и просто се дијеле у два различита свјетa.

Ми у кратко можемо о нашим Србијанцима да кажемо ово: да је њихов сељак и њихova интелигенција као што су год били не надмашиви борци у рату за своје ослобођење, исто су такви данас вриједни борци за своје културно и економско подизањe.

Треба да скинемо капе пред радом наших Србијанаца, јер такав рад заслужује признање и треба да сlijedimo њихov put, који води ка благostanju сељaka.

Тјеснке 10. новембра 1931.
Гојко Лежаић, težak.

Из говора Г. Радина

адвоката из Њујорка

На скupštini zdravstva, zadruge, 26 X.

Здравstveno zadruge je sve više užorni djele ove zemlje. Ono upoznaje inostranstvo sa dobrim osobinama našeg naroda, jer sadrži u sebi tri glavne osobine Jugoslavena. Zadruge imaju u sebi križanstva, jer tragi od članova samopokrštvo, a ovaj je narod hrišćanski narod. Ovo je simbol rada a naš je narod radan. On je uviјek živio od svoga truda a ne od muke drugih putem trgovackih i kolonijalnih mahačnacija. Zadruge nosi sa sobom borbenost, a ovaj je narod borben i to u pravom smislu. On se je borio za slobodu od opresije drugih zemalja. U Vašem se zadruge stvori za tjelesnu slobodu od bolesti. Borben duh našeg naroda je za poхvalu a ne za preziraњe kako se on često predstavlja u inostranstvu. Do sada se je govorilo o Srbima kao o vojничkom narodu i tu se je stalno. On jeste vojничki narod. Na bojnom polju borio se isto onako kako su se Francuzi, Englezzi, Nijemci, Amerikanici i drugi narodi borili za svoju slobodu — samo na žalost, nešto dočinje i zato je danas inostranstvo zapazilo tu njegovu vojnicu osobinu i naјviše o njoj govori kad priča o ovom narodu...

Ne mislim da treba biti uskogrupni nacionalista. Naprotiv. Od rjeđavo svačinjenog nacionalizma svijet danas naјviše pati. Ali tako isto ne treba se ni izgubiti u primamjivoći inostranstva, zaboraviti svoje i pogorditi se. Nikad ne može sin Jugoslavije biti veći od svog naroda pa ma gdje on bio i ma kakav položaj on zaузимa. Svaki je od nas u službi svoga naroda pa bio on momentalno refejerent Lige naroda, zemljodjelač, vojnik, ministar ili šta drugo.

Недовољно познавање и омаловажавање своје снаге, свог дуга је оно што је често Словене подијелило у тaboru, заробило и подчинило другим народима...

Izlazi četvrtkom.

Привредно - културне
Матице
за Сјев. Далмацију

Škola za težake Sjeverne Dalmacije

Otvara se škola za težake na Glavici kod Knina, u koju će se primiti 25-30 težaka od 18-40 godina, sa besplatnim uzdržavanjem.

Škola počinje odmah, a traje do svršetka marta. U školi će težaci učiti sve ono što im treba da znaju za svoju struku, sa kojom se bave.

Molbe za primanje u školu treba uputiti *odmah* Upravi Pojoprivredne škole na Glavici kod Knina.

Oni koji žele da budu primljeni u školu treba da su pismeni, dobrog vladanja i zdravi — što dokazuju uvjerenjem opštinske vlasti. Sobom treba da ponesu obuću i odjeću za radne i svečane dane, te dvostrukupreobuku.

Svršeni pohadači ove škole smatraće se kao uzorni ratari, te će imati prednost pri nabavi stoke, alata, sjemenja, vršenju lugarske službe itd.

Ovo je vrlo dobra prigoda, da težaci steku mnogo korisnog znanja, koje im treba za obradu zemlje, za njegu blage, za čuvanje zdravlja, za razna uređivanja u kućanstvu, za voćarstvo, maslinarstvo, mljekarstvo, i za sve ono čim se težak bavi — pa pozivljemo sve one, koji imaju smisla za to, da se odmah prijave Upravi škole, a molbi da prilože samo gorespomenuto uverenje Opštine ili svoje zadruge ako je imaju.

Tečaj za težake okoline zadarske. Kroz nekoliko dana održaće se tečaj za težake okoline zadarske (u ekonomskoj zoni) da se i na taj način upute ljudi u ovom zanemarenom kraju u osnivanje i vođenje zadružnih ustanova, koje su potrebite u ovim selima, da se u svakom selu nade neko, s kim će se dalje moći razvijati razne privredne i kulturne potrebe.

Na tečaj će se primati pismani težaci, koji su već svršili vojsku i koji bi bili kadri da se odmah bave raznim zadružnim poslovima, t. j. takovi koji nijesu ni previše mladi ni previše stari, a imaju smisla i volje za napredniji rad u svojoj kući i u svom selu.

Oni koji žele svršiti ovaj tečaj neka se *odmah* prijave zadragama u Smokoviću ili Žemuniku.

Са задругарима из Далмације и са Косова кроз Колубару, Тамнаву и Шумадију

Сарадник београдске „Правде“ г. Спакоје Ђорђевић, који је пратио на путу по Србији наше задругаре, написао је у „Правди“ низ чланака, из којих преносимо у нашем листу оно, што мислимо да ће занимати наше читаоце.

Словач

Овогодишњи конгрес Савеза здравствених задруга прошао је онако како се и очекивало. У реду су обављени сви значајни послови; задругари из цијеле земље чули су годишњи биланс рада ове народне установе. И били су, с разлогом, задовољни. Само, здравствено задругарство нашло је погоднији терен у Колубари и Тамнави. Ту је, у осталом, и зачетак задругарства овога облика. Требало је показати то људима који тек сада, можда послије дужет окијевања — али ипак не касно, — прихватију овај покрет, шире идеју здравственог задругарства у својим крајевима. Требало је видjetи десетгодишњи успјех, да би се улила вјера, у покрет. Другим ријечима, требало је да људи лично провјере све извјештаје, који су им подијелити на конгресу. Ово су нарочито заклели задругари са Косова и из Далмације, чијим је селима потребијана ова уstanova више него ма ком другом крају. Зашто им не изаћи у сусрет? Зашто бјежати од видних и опипљивих резултата?

И Савез, доиста, био је на томе становишту да треба видjetи све, чути све. И рјаво, у колико га има, и добро, које се свуда среће. Стога је, сутрадан на конгресу, пошла једна група од педесет људи да ћоће и прегледа рад здравствених задруга у Колубари и Тамнави.

Овакве екскурзије су код нас врло пријетке, ма да од преке потребе. Јер, извор задругарства је несумњivo у самом народу. Вођа покрета су, како то лијепо рече на скупу г. др. Прохаска, само службеници, док је срдњегов, камен темељац, — сам народ. Са друге стране, од преке потребе да се пређе већ један пут на ближе међусобно, упознавање земљорадника из појединих крајева. Требало је поћи са овом групом, па видjetи како је Далматинац жељан сусрета са Косовцом, како ови из граница Старе Србије радо примају своје гости са Југа и са мора, Братимљење какво се не да видjetи пријателом сусрета у Београду, или другом ком асфалтираном мјесту. Навики су они на село, у пољу су вијек провели. Ту су они најсрдјенији, ту се најбоље осјећају и никакву разлику између себе не постављају. Они су знају само за један појам: Браћа смо, дошли су нам у госте. И Колубарци из радо примају, јер знају да ће са истим гостопримством бити примљени...

Далматинци први пут пролазе Посавином. Мени лично сва она поља — са којима је жетва скинuta — личила су на неку велику пустинју. Натмурено и облачно јутро појачавало је тај утисак. Оним пак, који су навики на далматински крш, у коме је мала оазица виратног земљишта ријетка, сасвим је друкчије изгледао исти најпрstvom.

Нижу се станице за станицом. Промичу огољеле шумице, испод чијих се стабала створило дивно шаренило од опалов, десење љишћа.

— Ови је брину за дрва; има доста шуме, — примијењује Андрија Милак, селjak из Сјеверне Далмације.

— Не брину, тога има доста. Да Турци не посјекоше, све би било под шумом.

— И код нас, Млечини и други түћинац. Огњешње нам сва брда, одијеше све, оставише само камен.

— Ако, вајка се Милутин Арданић, — вратиће се оно опет. Сад смо слободни, ујединjeni. Пошумијемо. Већ смо и почели.

И тако у разговору пролази вријеме Задругари из разних крајева упозијају се са пријателама и животом своје браће.

Око подне, дођосмо у Словача, на Колубару. Столину задругара сачекало је на станици Косовце и Далматинце. Братимљењу, љубљењу нема краја. Рекао је човјек, гледајући ово груписано шаренило у коме се црвена далматинска капица наслонила на шајкачу Шумадијца, да су то стари познаници. И још више. Као да су Колубарци дошли њихови најдражи, за које су већ мислили да су отишли у непovrat...

Од станице, група задругара, гостију

и домаћина, упути се ка дому Здравствене задруге, где их је већ очекивао задржани љекар г-ђица др. Наталија Ротколц. Доста пространа кућница, одмах крај ваљевског друма, привлачи први поглед сваког пролазника.

Задругарство у Словцу

Тешко да је гдје задружна идеја добила више присталица и шире примјене, него у овом селу. Народ је радин, прилично имућан и што је најважније, врло повјерљив. Расуђује одмах, и то правилно, да ли једном покрету има мјеста на њивом тлу, или не. Одбације га одмах, или прихватају са неописаним одушевљењем. Својим људима, које поштују и цијене, повјерјавају сви своју судбину. Највећу наду положу у угледног домаћина и једног неobično отресог сељака, Драгутину Ђенадића из Ратковца. Он је душа сваког покрета. И у праву су. Човјек је несебичан и туђу ствар, управо опште добро, издјеке изнад свога добра.

Његовим заузимањем основана је 1927 године прva задруга. Била је то кредитна. Она је дошла као логична последица велике кризе, а шљиварства посебице. Броји око 100 чланова, а задружни удјели већ су уплатени. Штедња се спроводи стално. Сваки задругар улаже мјесечно по десет динара. Уложену суму нема права да поглине у року од десет година. Сама задруга увијек на вријеме одговара својим обавезама. Ради се, не пада се у руке зеленашких банака.

Задругари су обезbjedili себи јевтини кредит

Годину дана доцније, ствара се и здравствена задруга. Г. др. Вид Гаковић, помоћник управника Главног савеза, који су екскурзији и води, како ми да идеја здравственог задругарства нигде брже и боље није прондрила него овде. Опет заузимањем Драгутину Ђенадића и још иеклицине сељака.

Одмах по оснивању задругари су проглишили посао. Пра брига им је била да створе кров над главом. Прегли су сви на посао. Неко дао нешто у готову, други радили цигљу, трећи извлачили грађу из својих забрана. И благодарећи тој слови, преко љета, исте године још, изнчне поред same seoske mechanje, нова здравствена задруга, Савез, цијенећи пожртвованост свих задругара, одмах је поставио љекара, дао потребни намјештај, створио солидну апotezu. Тиме се омогућио да задругa отпочне одмах са својим радом.

Зидање задругe стајalo је око 150 хиљада динара. Ма да већ материјално прилично исцрpljena, али не и задужена, сељаци су често погледали на десну страну од њихове задругe: на једину сеоску кафаниду. Невгодно им је пало, да двијe зграде, једна у којој се њихов подмладак трује, а друга гдje се лječi, stoj-jedna pored druge. Или је ушишtitи, ili prebačati na drugi kraj sela... била је мисао svih. Ova misao obuzimala ih je sve, stalno ih je grizala. И једнога крda говеда иде неки сав издрpan сељak, bos. Ne bi chovjek dao dvije parke za izgreda, rekao bi se.

— Газда је он — каже Ђенадић — само такав је, шtedi od usta. Kad se izuzeo o Bjurđevdanu, obuje se tek po Mitraru.

Прве сеоске кућe већ су наплашиле. Сртамо жене које на обрамачи посе пуне testiće воде. Po двorištima ljudi pripremaju zimnicu; djeca, ona mava, još nedorasla za posao ili školu, veselo se brčkaju po baricama. Starije, sa preslicicom u rukama, sđede na kuhinjskim pravogovima i predu. Izgleda da se narod vraha svom preješnjem животu. Posle dne godine, pored ostalog, uniđele su u selo једну pravu napast: odijevati se i nositi "po varoški". Sada pak, kada postoji ovolika neispramja između цijena poljoprivrednih industrijskih proizvoda, сељak počinje ponovo da sam načarjuje svoju odjeću.

Једна корисна strana danas je привредne krize... Иначе, mi od starih, tradičionalnih nošnji našeg seoskog živjelja, uskoro ne bismo imali ništva.

Најојсмо се већ пред кућom угледног домаћина из Ратковца, Драгутину Ђенадића. Младеж приђe ruci, stariji nazvane Бога i poješteve gospodima dobrodošli.

Кућa praznica, čista i svijetla; odaže visoke, uređene, zastrte raznobojnim kilićima i šarenicama.

Далматинци се овом реду чуде; Косовци још више. Toga kod њih nema.

— За идућу годину у пројекту је да се подигне селекциона станица за пречишћавање жита, као и да се подигне један простран магацин, који ће моћи да прими 50 вагона пшенице.

Јевтин кредит, браза љекарска служба и директно уновчавање производа. Три најважније ствари за напредак једног краја. Још нешто само: сеоска соколска чета.

Здравa соколска идеја нашла је и овдје погодан терен. И овога пута здравим схватањем Dрагutinu Ђenadija.

Оснивачка куспитица одржана је априла мјесеца ове године. Дошло је цијело село. Уписивање је одмах почело и друштво сада броји 74 члана. Са првом појавом лијепих дана отпочео је рад. Старешина је Dрагutin Ђenadija, потстарешина Живојин Степановић, начелник Михаило Петровић, земљорадник, а начелница Иванка Годец, "milosrdna sestra zdravstvene zadruge".

Вјежбање се врши два пута недјељно. Баш приликом доласка гостију, у дворишту здравствене задруге, вјежбали су на једној страни чланови, а на другој женски подмладак. Потпуно складно и под командом. Косовци и Dalmatinci су одушевљeni, kada су их соколи поздравili svojim trokutima.

Сада се врше велике припреме за претстојећу јавну академију, коју ће соколи из Словца одржати у децембру мјесецu.

Словчani су учинili да њihov pod-mladak dobije sokolsko vaspitjanje

Ово село доиста је вриједно дивљења. Створilo је за непуни четири године све што му требa. Задругari из осталих краjeva bili su izvan sebe od odushewljenja. Zapitali su: kako sve ovo postignoste?

— Radom, samo radom, iskrenim i nesobicim. Pokušajte i vi. Može se, nije teško, a dobro je.

— I oni su obećali da će pri povratku svojim domovima dini u sna, ispričati mu šta se sve samopomoći može uraditi i oni ne sami stvarati sve što su vidjeli.

— Podne je već pravali. Sunce je sve više naginjalo ka zamaglanom Medvedniku. Словчani su svojoj braći sa Kosa и Dalmatini priredili rukac.

— Како je na domu?

— E, to ćete sami vidjeti. Bodite spremni vas našim kućama.

— Odmah su obćeli da će pri povratku svojim domovima dini u sna, ispričati mu šta se sve samopomoći može uraditi i oni ne sami stvarati sve što su vidjeli.

— I oni su obećali da će pri povratku svojim domovima dini u sna, ispričati mu šta se sve samopomoći može uraditi i oni ne sami stvarati sve što su vidjeli.

— Podne je već pravali. Sunce je sve više naginjalo ka zamaglanom Medvedniku. Словчani su svojoj braći sa Kosa и Dalmatini priredili rukac.

— Bodite spremni vas našim kućama.

— Odmah su obćeli da će pri povratku svojim domovima dini u sna, ispričati mu šta se sve samopomoći može uraditi i oni ne sami stvarati sve što su vidjeli.

— Bodite spremni vas našim kućama.

— Odmah su obćeli da će pri povratku svojim domovima dini u sna, ispričati mu šta se sve samopomoći može uraditi i oni ne sami stvarati sve što su vidjeli.

— Bodite spremni vas našim kućama.

— Odmah su obćeli da će pri povratku svojim domovima dini u sna, ispričati mu šta se sve samopomoći može uraditi i oni ne sami stvarati sve što su vidjeli.

— Bodite spremni vas našim kućama.

— Odmah su obćeli da će pri povratku svojim domovima dini u sna, ispričati mu šta se sve samopomoći može uraditi i oni ne sami stvarati sve što su vidjeli.

— Bodite spremni vas našim kućama.

— Odmah su obćeli da će pri povratku svojim domovima dini u sna, ispričati mu šta se sve samopomoći može uraditi i oni ne sami stvarati sve što su vidjeli.

— Bodite spremni vas našim kućama.

— Odmah su obćeli da će pri povratku svojim domovima dini u sna, ispričati mu šta se sve samopomoći može uraditi i oni ne sami stvarati sve što su vidjeli.

— Bodite spremni vas našim kućama.

— Da чудног ли и великог богатства — рече један задругар из Сјеверне Далматије.

— Ни чудно, ни велико. Све је то дононо предан, паметан рад — каже сноски кмет Милорад Ђукић, коме су зуби сасвим поцрнили од дугог кметовања. Ваљда се често наврати у сеоске кућe на кафу...

У Дому сиромаха

Одатле, задругари здравствених задруга, заједно са мјештанима, пређоше у једну оближњу кућu, како они рекоше, највећег сеоског сиромаха.

Опет, ма да мала, кућa чистa, окречena. У дну дворишta један старац игра се на неким dulcicama, забављајu своje unuke, У кућi, pak, поред ogњišta, mati prigrili svoje mazimche i ljubi ga. Ono plache. Ne osjeća znacaj materinog poljubca...</

Pisma iz naroda

Saradnja u „Glasu“.

Mi u upravi Matice i u uredništvu „Glasa“ mislimo da bi nam posao bio uzaludan, ako u saradnju sa nama ne uvedemo najširi krug pomagača, dapače sve one zbog kojih je Matica osnovana i zbog kojih se „Glas“ štampa. Zapravo mi drugog oružja i drugih sredstava nemamo, osim pomoći i saradnje naših prosvjećenih ljudi iz naroda. „S narodom za narod.“

U pitanju uredivanja „Glasa“ naročito smo važnost polagali na pomoć seljaka i drugih školjovanih ljudi sa sela. Uvijek smo htjeli da „Glas“ bude u prvom redu smisao za potrebe sela. A to znači da list nema za zadatak samo unositi ideje i pokrete u selo, nego još više, da se kroz njegovo glas sela, da samo selo kroz pera svojih razboritih i pismenih ljudi iznosi u javnost svoja pitanja i o njima raspravlja. Svako pitanje, koje se tiče pustih zanemarenih krajeva i ljudi Sjeverne Dalmacije, zasluguje da se o njemu piše, jer je to početak njegova rješavanja.

Pozivljemo dakle i molimo sve prijatelje i čitaocu „Glasa“ da nam šalju članke i dopise u list. Pozivljemo naročito seljake na saradnju zbog toga, da uvide važnost isticanja i raspravljanja svojih pitanja, neka počnu i oni sami da stiču kulturne vještine borbe za svoja prava putem štampe, putem organizacije i putem jagnog govora.

I dosada je „Glas“ imao takovih svojih saradnika. U stupcima njegovim dosad se je ogledalo nekoliko dobrih seljačkih pera. Ali sve je to bilo nekako na prekide, sve je to bilo malo i nedovoljno. Treba i više saradniku i pisaca, i češćeg pisanja. U „Glasu“ treba da se kao u ogledalu odražuje život našega sela sa svim njegovim prilikama i neprilikama.

Pored toga selo, koje je dosad zanemareno bilo, treba da se javlja u javnosti, da pokaže volju da hoće uzimati učešće u narodnim poslovima, naročito u onima, koja se neposredno sela tiču. Samo tako će se istaknuti najvažnija pitanja sela i potrebu njihovih rjesavanja uvidjeće svi oni kojih se tiču.

Članci i dopisi neka se šalju na Sekretariat Privredno-kulturne matice u Kninu.

Uredništvo „Glasa“.

Molimo sve one koji žele, da ih imenujemo za povjerenike Privredno-kulturne matice, da nam se javi, jer tako će početi saradnju na preporodu sjeverne Dalmaciju i biti im omogućeno da u svojim mjestima pokrenu rad, koji im je potrebit.

Dopisi.

Oričić, 18 X.

Osnivanje zadruge u našem selu. — Poslije drugog pripremanja napokon se je naložilo i nas osamnajest Oričića i osnovali smo zemljoradničku zadrugu u našem selu. Mi smo odavnina namjeravali osnovati zadrugu, jer vidimo da je svaki osamljen težak izgubljen, pa se moramo udruživati da lakše dođemo do kredita i do nabavke. Već pred nekoliko godina mi smo se bili počeli dogovarati kako ćemo se udružiti ali bolest i smrt našeg nezaboravnog Ile Jovičića, koji nas je poticao na bojni rad, omela je ostvarenje našeg udruženja, koje smo napokon sada ostvarili.

U našem selu bili smo započeli i zidanje Narodnog doma u našem selu, što je također bio potakao naš nenaknadivi vodica seljaka — pok. Ile, ali sami nijesmo mogli to do kraja svršiti već smo Narodni dom prepustili za školu, za koju smo i pomoći dobili — pa ćemo, ako Bođa da zdravlja pomoći škole doći i do svog Narodnog doma. Već sada nama je škola od koristi, jer nam se je naša vrijedna učiteljica gđa Perka Čala primila da vodi i našu zadrugu.

Naši ljudi iz upravnog i nadzornog odbora: Sava Bjelan, Đuro Dujaković, Miloš Žarić, Simo Marić, Matko Žarić, Nikola Bjelan — znaće voditi ovu našu zadrugu, koja će nam olakšati mnoge naše nevolje, koje ćemo, savladati lakše udruženi nego osamljeni. Već smo počeli pomalo ulagati u našu zadrugu, da osnujemo svoju glavnicu, da ne moramo ni mi na sve strane prosjačiti.

P. Z.

Brčko, 2 novembra

Osnivanje seoske sokolske čete. — Po prethodnom dogovoru što smo ga imali неки od nas seljaka iz Brčka i naš učitelj br. Stjepan Matijašević sa upravom Sokolskog društva u Kninu, izvashao je jučer u naše selo starušinu br. dr. Ivan Grgić u društvu sa g. Lazarom Matićem radi osnivanja seoske sokolske čete. Cesta naša smo održali u osnovnoj školi

Br. starušina nam je u opširnom razlagaju izložio sve što je važno i bitno u sokolstvu uopće, a u seoskim četama napose. Istaknuo je нарочито, kako ciljevi seoskih sokolskih četa nisu jednostrani i ne ograničuju se na samo duševno i tjelesno vaspitanje naroda, nego one imaju zadatak da rade sve ono što ima da služi za prosvjetno i privredno uživanje seljaka. Kazao je, da su seoske sokolske čete zapravo cijeminišta i rasadnici drugih organizacija, koje će doći u svaku načinu razvijati privrednu snagu i prosvjetnu vrijeđnost sejšakovu.

Ova razlaganja mi smo vrlo pakkljivo i sa velikom nasladom saslušali. Osjetili smo da se u нашем selu pojavljuje nešto o čemu smo mi slutili, što smo mi željeli, ali sami nismo umjeli da izrazimo ni da započnemo. Stoga smo sa narotitim zadovoljstvom prihvatali razgovor, koji nam je poslije tih razlaganja ponuđen. Izmišljajući tako pitanja i odgovore sa prisutnom trojicom školovanje braće, mi smo razbistriili i svatili mnoge nove stvari, lijepe i korisne.

Pošto nijesmo prije bili izvršili nikakav dogovor glede

izabora uprave, to smo se sporazumjeli, da ćemo takav dogovor između nas čim prije učiniti i onda ćemo izaslanići kninskog Sokola na rednih dana opet doći k nama u selo. Tada ćemo izabrati upravu, izvršiti sve što treba radi osnivanja i odmah početi sa radom.

G. Matić i br. dr. Grgić prosljedili su затim u Oričić radi sastanaka u novoosnovanoj zemljograd. zadrugi.

Mi svi seljaci iz Brčka, a нарочito naša mladost, polazemo veliku nadu u seosku sokolsku četu, preko koje mislimo da će naše selo najlakše mostiški jedan prvočijen i lijepli ugled među drugim selim.

P. A.

Ljekar i zdravstvene zadruge

Budući da se često ljekari stavlju u položaj neprijatelja zdravstvenog zadrugarstva, nameće se potreba, da se odnošaj njihov prema ovom novom pokretu objasni i precizira.

Kao polazište treba uzeti današnju zamršenu ekonomsku situaciju u svijetu, te opšte i rapidno osiromašenje širokih narodnih slojeva.

Danas ljekar, — pa bio on ne znam kako uman, — sjedi danima u svojoj praznoj ambulanti i, uzdiže za onim lijepim vremenima, kada je imao pune ruke posla i kada mu je privatna praksa davaća tolike zarade, da je bio materijalno potpuno obezbijeden.

Kao realan misilac on bi trebao, da prestane da računa na svoju prošlu konjunkturu, jer se ekonomski strukturi društva mijenja iz osnova, i da problem svoj rješava onako, kako se on i postavlja. Doista ljekari se u mnogo slučajeva akomodiraju novim prilikama i traže u prvom redu fiksne plate za svoj položaj, ne obazirući se mnogo na svoju problematičnu privatnu praksu. Neki se ljekari održi čak i svoje specijalizacije samo, da dodu do položaja sa fiksnom platom na mjestu, za koja se traže mnogo slabije kvalifikacije.

Kad uzmemo u obzir one odvratne pojave netrpeljivosti i nekolegialnosti, koje su sada posuda na dnevnom redu, kao i fakat, da je nekome ljekaru bila suvišna njegova specijalizacija, onda je posve jasno, da se ljekarski stalež nalazi u jednoj teškoj krizi i naučnoj i materijalnoj, a konsekventno čak i moralnoj.

Da ne bi bilo nemilosrdno izrabljivani, jer u konkurenциji, koja se već javlja među njima, nude često svoj rad za bijedne i nedostojne plate, njihov je jedini spas, da prionu srcem i dušom za zdravstveno zadrugarski pokret, u kojem jedino mogu da sačuvaju svoju materijalnu, moralnu i naučnu neodvisnost, a da k tome svoju idealnu funkciju stave u službu svome narodu.

Jer, nezdravo je da ljekar sjedi skrištenih ruku u svojoj praznoj ambulanti pri tolikoj potrebi ljekarskog rada.

Nezdravo je također, da ljekar, — jedan tako važan društveni faktor, — ostaje materijalno neobskrbljen, pa se čak i odriče svoje specijalnosti, do koje je možda teškom mukom došao, samo da dode do kojice hleba.

Najnezdravije je opet, da ljekari u očajnoj utajljivoj borbi za svoj opstanak često ne biraju sredstva, da daju do svog cilja, jer time survaju u propast onu naučnu osnovu, na kojoj bi trebali da rade i guraju široke narodne mase u nadrilekarstvo, koje danas cvate na sve strane.

Stara je istina, da materijalna kriза dovodi ljudi i do moralne krize, te je onda jasno, s koje strane treba zdravstveni problem rješavati i to tako, da budu zadovoljni i narod i ljekari.

Putem zdravstvenog vaspitanja i organizovanjem samog naroda u takav tip zadruga, koji ima da se bavi samo zdravstvenim pitanjima, približiće se narod nauci, a ljekar narodu i to na onoj materijalnoj osnovi, koja odgovara današnjim privrednim okolnostima.

Ljekar će svome narodu dati mnogo više socijalnosti, jer će se njegova do sada čisto individualna akcija pretvoriti u socijalnu i to tako, da će aktiviranjem i potenciranjem njegove djelatnosti materijalno mnogo bolje stajati nego li sada, kada je prepusten sam sebi.

U svim dosadašnjim službama ljekar je podređen i odvisan često od pojedinih izrabljivačkih klika ili od kakvog šefa iz redova birokratske poluinteligencije, dok kod zdravstvene zadruge ljekar je baza svakog njenog rada. O njegovom radu ovisi uspjeh cijele zadruge, te je stoga liječniku i posvećena najveća pažnja od svih onih, koji nastoje, da ovakav zdravstveni sistem rada prošire u narod.

Mi u sjevernoj Dalmaciji baš zato i vjerujemo u prvi uspjeh naše akcije jer se u našim redovima nalazi dovoljan broj ljekara, voljnih da saraduju u organizaciji ovakve zdravstvene službe.

Još neriješena lična ljekarska pitanja kao penzije i slično na putu su u pravilnom regulisanju na jednoj čisto realnoj i pravednoj osnovi, a jasno je, da bi učestovanjem samih ljekara u ovom mladom pokretu lična i staleška ljekarska pitanja bila mnogo pravilnije shvaćena.

Ovakvom radom u narodu uspijemo, da podignemo srozano povjerenje k nauci i ljekaru, pobijamo nadrilekarstvo, te ljekarsku funkciju prikažemo narodu u njenoj pravoj pionirskoj ulozi, a kod širokih narodnih masa, da stvorimo uvjerenje, da je zdravstveno pitanje sastavni dio njihovog ekonomskog života, te pravilno njegovo rješavanje uslov za svaki privredni rad.

Ovako radeći, vjerujemo da saradujemo na opštem, prosvjetnom, privrednom i zdravstvenom podizanju našega naroda, rješavajući zdravstveno pitanje praktički najprikladnije i najkorisnije i po narod i po ljekare na bazi današnje ekonomске situacije.

Dr. Vuko Jovanović

Sporazum s Francuskom o pšenici

Naša država potpisala je nedavno s Francuskom ugovor, po kojem će naša pšenica pri uvozu u Francuskoj biti carinjena za 30 posto manje nego pšenica iz drugih država. Kod današnje visine franc. uvozne carine na pšenicu, to iznosi 24.50 franaka na 100 kg. Ovaj popust je dat samo za 10 posto francuskog uvoza pšenice, što znači za oko 15.000 vagona. Ovaj popust od 24.50 franaka iznosi po vagonu 6500 din., ili na ukupni uvoz (koji bi se mogao ostvariti) 82 milijuna dinara.

Ovakav sporazum imamo već sa Čehoslovačkom, koji čini, da najveći dio pšenice tu i prodavamo. Također ga imamo s Austrijom. Ali ovaj nije mnogo koristan.

SJEĆAJTE SE „MATICE“ PRILOZIMA

Narodno gospodarstvo

Podjela pšeničnog sjemena u Primorskoj banovini

Skoro na cijelom području: Primorske banovine, zbog ovogodišnje suše, osjeća se ostudica u svima poljoprivrednim proizvodima, tako da je narod u mnogim krajevima ostao i bez potrebnog sjemena. Da se tome pomogne, a da se rđave posljedice suše ne bi osjećale još i narednih godina, Banska uprava je nabavila 44.500 kgr. sjemena oplemenjenih vrsta pšenice, koje su, prema do sada postignutim rezultatima, podesne za usjev u Primorskoj banovini.

Od nabavljenih količine 19.500 kgr. već je razdijeljeno, a 25.000 kgr. nalazi se na putu i biće razdijeljeno za koji dan.

Dioba se vrši prema potrebi najoskudnijih krajeva banovine, a prvenstveno se dijeli naprednim i siromašnim poljoprivrednicima. Podjela se vrši besplatno uz obavezu da svaki primalac, poslije žetve u idućoj godini, vratí Banskoj upravi istu količinu istog sjemena, koja će se onda upotrebiti za dalju diobu drugim licima kako bi se u najskorije vrijeme poboljšale vrste pšenice u Banovini i postigao bolji rod.

Za ostale krajeve, a naročito za brdske krajeve, gdje se narod bavi više sjetvom jarili ţta, nabavice se isto tako 8.000 kgr. jare raži za proljetnu sjetvu. Isto tako će se nabaviti i veća količina sjemena kukuruza i najranijih vrsta krumpira, jer je baš uslijed suše narod ostao bez sjemenatih vrsta.

Vinogradarski tečajevi u Ljubuškome i u Kninu

U drugoj polovini ovog mjeseca održavaće se za vinogradare iz metkovskog, imotskog, ljubuškog, mostarskog, stolačkog, prozorskog i konjčkog sreza jednosedmčini vinogradarsko-vinarski tečaj pri banovinskom rasadniku u Ljubuškome. Za ostale rezove Primorske banovine održavaće se jednak tečaj u prvoj polovini mjeseca decembra pri poljoprivrednoj školi u Kninu. Pohađajmo tečaja biće plaćeni putni trošak i dobit će pomoći za hranu i konačište za trajanja tečaja.

Za sadnju kasnoga grožđa

U ovogodišnjoj berbi u mnogim mjestima plaćao se na mjestu mast oko 100 dinara. Uza sve slabe i niske cijene nije bilo dovoljno kupaca, tako da će mnogi težaci peći rakiju da im manje bude zakrčeno prostora. Seljaci bliži Splitu donosili su grožđe na pazar i prodavali ga od 2 do 3 dinara kilogram. Sada je međutim već nestalo grožđa iz Splita i drugih krajeva, osim Kaštela, ali do par dana ne će ga više biti uopće u prodaji. Kad bi do kraja novembra bilo grožđa za zobanje, seljak bi zaslužio daleko više nego li zasluži kada grožđe preradi u mast ili ga prodava u jeku jemavte. U Italiji je vlasta proučavala pitanje grožđet godina po svojim stručnjacima. Rezultat toga proučavanja bio je taj, da sada forsira svugde gojenje kasnoga stolnoga grožđa. Savjetuje seljake da se panjevi visoko uzgajaju i time grožđe uzdrži na panju do kraja novembra, pak ga u decembru bac na tržišta svih velikih grada Europe i nalazi mu tako bolju prodajnu cijenu. Kad bi naši vinogradari mogli ovako da rade, unovčili bi grožđe daleko skuplje od 60 do 100 dinara kvintal.

Promjena zemljische kulture

U posljednjem broju "Glasa" donijeli smo članak pod gornjim naslovom, a danas imademo priliku već istaknuti jedan mali primjer, kako naš seljak sam traži i iznalaži nove puteve u zemljoradnji, koji će mu obezbijediti bolju naplatu njegovih truda.

Stanovnici sela Betine, općine Tijseno, kraj Šibenika, obradili su ove godine po prvi put, velike komplekse zemljišta sačvjetaćama. Kad su vidjeli, da vinogradi ne donose onakovu korist kao prije, odlučili su se, da počnu gojiti ovu vrstу povrća, i uspjeh nije izostao. Rod je bio izvrstan i sada već donose na tržišta čitave gomile cvjetića. Interesantno je, da se ujvijek sve to proda i to — uz ne baš neznatu cijenu — od 8 din. po kg. Vidjevši ovakav uspjeh, tamošnji seljaci su odlečili, da slijedeće godine zasluži cvjetićama još veći prostor.

RAZNE VIJESTI

Za staru obuću

Petroleum znatno umekšava od kiće otvrdlu kožnu obuću. Zaboravljena, neočišćena obuća koja u vlažnom podrumu ostane nekoliko dana, može potpuno da se upropasti. Cipele treba istrijeljati sa malo petroleum na platenoj krpi, pa će one opet postati meke, kao kad su bile nove. Mast ili neko drugo sredstvo ne daje tako dobre rezultate kao petroleum.

Vukovi i gusle

Prema starom pučkom vjerovanju ne mogu vukovi podnijeti zvuk od gusala, pa se pripovijeda, da je već mnogom guslaču uspjelo svirkom na guslama natjerati krvohedne zvijeri u divlji bijeg. Nedavno se u londonskom zoološkom vrtu izvodio pokus, da se ustani, ima li što istine na tom pučkom vjerovanju. Prema pisanju jednog engleskog lista uznenirili su se jednak evropski kao i indijski vukovi, kad bi iz njihova kavezata tih zasvirale gusle. Vukovi su stali drhtati, podvukli su rep među noge, stali trčati po kavezu i pokazivali jasne znakove straha. To se primjetilo i kod drugih vukova. Životinje su osjetile takav paničan strah, da su se im dlake naježile, a kad se guslač stvorio pred njihovim kavezom, njihova je strava porasla do beskonačnosti, te se prosto izraniše, skačući kao ludi na rešetke da pobjegnu iz kavezeta.

Vjernost pseta

U malom talijanskom gradiću Piñerolo deslo se ovih dana zanimljiv slučaj vjernosti pseta. Neki lovac pošao je u lov, i dvije nedjelje kasnije njegov lješ je nađen u ponoru. Izgleđa, da je slučajno pao i uslijed povreda umro. Pored lješa, koji je već počeo da se raspada ležao je lovčev pas, koji je izgledao kao kostur. Vjerna životinja nije htjela da napusti svoga gospodara i dvije nedjelje čuvala je njegov lješ gladujući pored njega.

Tečaj novca na beogradskoj berzi dana 13 novembra 1931.

Engl. Šterling	216.06 Din.
Franc. franak	2.21 ‹
U. S. A. dolar	56.21 ‹
Švač. franak	11.01 ‹
Italij. lira	2.93 ‹
Njem. marak	13.67 ‹
Belg. franak	7.86 ‹

Raspored hrane za Primorsku banovinu

Kraljevskoj banskoj upravi u Splitu odobren je raspored hrane, koji ovdje donosimo u koliko se tiče rezova sjeverne Dalmacije:

Na stanici Šibenik 35 vagona i to: 2 vagona za općinu Benkovac, 3 za općinu Smilčić, 4 za općinu Stankovci, rez benkovački; 2 vagona za općinu Nin, 3 za općinu Zemunik, a 2 za općinu Biograd na moru, rez biogradski; 2 vagona za općinu Preko, 1 za općinu Sali, 1 za općinu Iž Veli, 1 za općinu Božava, a 1 za općinu Silba, rez prečki; 4 vagona za općinu Šibenik, 2 za općinu Skradin, 2 za općinu Vodice, 2 za općinu Tijesno, 2 za općinu Zlarin, rez Šibenički.

Na stanici Knin 20 vagona i to: 5 vagona za općinu Kistanje, rez benkovački; 7 vagona za općinu Knin, a 4 za općinu Oklaj, rez kninski, 4 vagona za općinu Vrliku, rez sinjski;

Na stanici Drniš 5 vagona sve za općinu Drniš;

Na stanici Unešić 5 vagona sve za općinu Drniš;

Na stanici Gračac određeno je 7 vagona za općinu Obrovačku, rez benkovački.

Prema zaključku Privredno-finansijskog komiteta, na predlog Kraljevske banske uprave, hrana će se davati za izvođenje javnih radova i to po spisku, koji će sastavljati upravnici radova. Radovi će se izvoditi u svim općinama, a hranom će se koristiti i one opštine koje u ovom spisku nisu poimenu. Program radova je upućen Tehničkim odjeljcima, koji će izvršiti organizaciju kako bi se odmah moglo početi sa radovima.

Cijene vina

Staro je vino готово све raspodano i u prometu ga vrlo мало има. Novo vino već je prispojeno i prodava se po konobama, podrumima, a i na veliko. Novo je vino izvanredno dobro, ukusno i lijepe boje. Cijene su još niјesu utvrđene, ali kako je ovogodišnji prirod manji od lajškog, a kvalitetom ga nadmašuje, to će mu cijene biti sigurno veće od lajških. Izvjesno povеćање cijena već se osjetilo u trgovini na veliko. Šabensko vino već se prodava po 22 do 25 dinara maligrandu. Utješna je pojava, da ove cijene imaju tendenciju kretanja na više, tako da se može очekivati, da će se cijena toliko dignuti, da težak u nju nađe bar naplatu svog rada. Interesovanje za šibensko vino postoji нарочито у Словенији и Хrvatskoj, ali je doista tako i u drugim krajevima, gdje ga osobito cijene radi његове jakosti, ukusa i čistoće. Prvi ugovori za liferovala većih količina već su zaključeni. U jačoj mjeri почelo se izvoziti i u иностранство.

Ulozi na štednju

Ukupni ulozi na štednju u našoj državi iznose oko 13 milijarda i 200 milijuna dinara. Po uložnim knjižicama uloženo je 10 milijarda i 123 milijuna, a po tekucim računima 3 milijarde i 112 milijuna. U te svote nijesu uračunati ulozi kod kreditnih zadrga, Poštanske štedionice i žročuni kod Narodne banke.

Proizvodnja i cijena ulja

Računa se, da je čitavo naše primorje ove godine dalo 450 vagona ulja. Cijene na malo kreću se od 13 do 15 dinara.

Cijena pšenice

Ovih dana veoma su se obradovali proizvodači pšenice. Sa glavnih svjetskih tržišta pšenicom bilo je javljeno, da je cijena pšenici u porastu. Ali to veselje nije dugo trajalo. Poslije malo dana ponovo je zabilježen pad na glavnim svjetskim burzama za pšenicu: Čikago (Sj. A. Države) 30. oktobra 1931 po bušelu (27.5 kg.) 59.35 dolarskih centi ili 33 dinara i 38 para, Vinčep (Kanada) po bušelu 66.36 dolarskih centi ili 37 dinara, Liverpul (Engleska) za 100 fnti (45.36 kg) 53.13 dinara, Rotterdam (Holandija) za 100 kg. 109.60 dinara, Budimpešta (Mađarska) za 100 kg. 100 din. Početkom novembra cijena je osjetno skočila. 7. novembra u Čikagu se plaćalo po bušelu 66.60 dollar. centi, u Vinčepu 70.12, u Liverpulu 6 šilinga, u Rotterdamu 5.10 florina (116 din.). u Budimpešti 10.97 penga (109 din.). Međutim već 13. novembra cijene su pale jako: Čikago 59 dolar. centi po bušelu, Vinčep 63.12 dolar. centi, Liverpul 5.6 šilinga (za 100 fnti), Rotterdam 4.97 florina (za 100 kg), Budimpešta 10.56 penga. Jedino se dakle Budimpešta nešto čvrše drži.

Izgleda, da je časoviti skok cijena nastao uslijed spekulacije velikih trgovaca. Osim tga bila je proturena vijest, da Sovjetska Unija (Rusija) neće ove godine prodavati svoju pšenicu, pa će ponuda u pšenici biti manja. Međutim kako bilo, cijena se pšenici za sada ne može trajno ppraviti. Na to treba još čekati. A kad će trajno povećanje nastati, to zavisi od količine proizvedene pšenice i mogućnosti njezine potrošnje. Ove se godine ne može govoriti ni o smanjenu prve, ni o povećanju druge.

Kako je poznato, cijena pšenice kod nas ne zavisi o stanju na svjetskom tržištu, jer je ona kod nas utvrđena odredbom vlade.

Tjerajmo svinje na pašu

Mnogi poljoprivrednik drži svoje svinje stalno zatvorene u oboru (svinju) i misli da im time dobro čini. No to nije tačno. I svinje treba za svoj razvitak vazduha, svjetlosti i kretanja. A bolesti se pojavitju najprije ondje gdje, ne dopiru sunčane zrake i gdje nema prilike da se živinče kreće. Odgajivanje svinja u polju, na paši za topu je preporuka; oni se po prirodi svojoj podešeni za pašu i žderu travu i djetelinu takođe vrlo rado čiji zaostoji ih odlično hrane. Dobrom pašom razvijaju se svinjska creva i spremaju da mogu primiti i svariti veće mase hrane u idućoj periodi gojenja koje onda ide brže, jer je i stomak veći i jači. Pri tome su svinje zdrave, muskulozne, i jakih kostiju, te su u svakom pogledu za gojenje ili za pripled.

Naravno, pri početku odgajivanja svinja u polju treba izvrsne opremanosti. Bilo bi na pr. sasvim pogrešno, svinje koje je stalno boravilo u toplome oboru, te im tanku, omekšanu kožu, istjerati napolje o hladnom i vjetrovitom danu; početi treba oprezno u tople i sunčane dane i svinje naučiti prvo u oboru ne djelomičnu zelenu hranu.

Vlasnik za Privredno-kulturnu maticu za Sj. Dalmaciju Dr. Ivan Grgić. Za uredništvo i štampu odgovara N. Čikat. Štampa Nove štamparije - Šibenik.